

(Justh is így tett!)

Náray Lajos elnök: Tisztelt Ház, én a házszabályokat alkalmaztam egy, a Ház tekintélyét sértő kifejezésért. Majd a Ház többsége fogja eldönteni...

Az ellenzék tiltakozott a többség jogának ilyen alkalmazása ellen.

Ohó! Ez nem a többség dolga!

Leghangosabban Justh Gyula tiltakozott. Náray öt akarta leinteni ezekkel a szavakkal:

— Kérem, én hivatkozom arra, hogy *annak idején, mint házelnök, hasonló esetben Justh is így tett*, amennyiben kijelentette az elnöki székből, hogy az elnöki rendreutasítás elleni felszólalást minden esetben a Ház bírálja el. *Én abból, amit mondtam, semmit vissza nem vonok!*

(Justh védekezik.)

A munkapárt tüntetően tapsolt, az ellenzéken pedig fölállt Justh Gyula:

— Nem szólaltam volna föl, — ugymond — ha az elnök ur nem tüntetett volna úgy föl, mintha én is hasonló elbánásban részesítettem volna elnökségem alatt képviselőtársaimat. *Ez nem felel meg a valóságnak.*

Az ellenzék tapsolt, a munkapárton pedig zajosan tiltakoztak a kijelentés ellen.

— Rendre! Rendre! — kiáltották.

Az elnök: Justh képviselő urat kénytelen vagyok rendreutasítani!

Justh Gyula: Ismétlem, ez nem felel meg a valóságnak...

Az elnök másodszor is rendreutasította Justhot, aki tovább beszélt, de a nagy zűrzavarban, amit párhívei csináltak, a szavát is alig lehetett hallani. Magyarázta, hogy a házszabályok mikor adnak jogot az elnöknek rendreutasításra. Beszédét a fia, Justh János, folytonos közbeszólásokkal zavarta, amiért az elnök rendreutasította.

Justh Gyula: Arra, hogy az elnök ur Zlinszky képviselő urat megrójjá, a házszabályokban semmiféle alapot nem találhatott. A magam elnökségét semmiesetre sem hagyom Perczel Dezső elnökségével összehasonlítani.

Az ellenzék ismét tapssal honorálta vezére szavait, amelyet az azzal fejezett be, hogy ő nem tett úgy, mint Náray, ellenben, mint az ellenzék tagja mindenkor ragaszkodik ahhoz, hogy a kisebbségnek joga, sőt kötelessége a házszabályok szigorú megtartásán őrködni.

Az elnök: Én pedig kijelenthetem, hogy nemcsak szigorúan megtartom, de szigorúan alkalmazom is a házszabályokat.

— Ugy van! Ugy kell! — kiáltották jobbról. Az ellenzék is helyeselt és már úgy látszott, hogy az elnöki enunciaciót követő e helyeslésben lecsendesül a vita. Ekkor váratlanul dolog történt.

(Perczel beszél.)

A jobbközép első sorából, Serényi miniszter széke mögül fölállott Perczel Dezső, aki évek óta nem szerepelt a Házban, azóta se szólalt föl, mióta elnöke a munkapártnak. Most azonban, hogy Justh ennyire megbántotta, elérkezettnek látta a időt, hogy kilépjen tartózkodásából.

— Az előttem szóló képviselő ur — mondta nem tudom miért, mi okból, a tegnapi ugratás megismétlése céljából, vagy más okból, jónak látta az én nevemet a vitába keverni. Csak annyit mondok vegye elő a Ház naplóját első vagy második elnökségem idejéből...

Erre a kijelentésre, amelyet bizonyára érdekesebb is követett volna, nagy zaj támadt. Az elnök csöngetett, de nem tudta megfékezni az ellenzéket. A munkapárt „Halljuk!” kiáltásai nem tudták elnyomni az ellenzék szitkozódó közbekiáltásait, melyekben Eitner Zsigmond járt elől.

Olyan nagy volt a zaj, hogy szinte csak a gyorsírók hallhatták, amint Náray Eitnert rendreutasította.

Perczel beszédéből egy szót sem lehetett hallani, pedig percekig támadta az ellenzéket.

— Vonja le Justh képviselő ur a konzekvenciákat... Csodálkozom, hogy a magyar parlamentben beszélni sem lehet... — ezeket a fozslányokat lehetett kivenni a nagy zűrzavarból.

Perczel folytatta:

— Évekig nyugodt öntudattal türtem, hogy a nevemet meghurcolják.

Ez volt az utolsó szó a viharban. A Ház ráért a napirendre és a képviselők nagy része a folyosóra tödült.

(A statisztikai hivatal.)

A vihar után áttértek a napirendre.

Náray Lajos elnök: Napirenden van a statisztikai hivatal munkaterv 1911-re.

Jankovics Béla előadó ismerteti a kereskedelmi

miniszter jelentését a statisztikai hivatal ez idei munkatervét.

Földes Béla: Fölszólal, hogy bebizonyítsa, hogy a képviselőháznak nemcsak szenzációk iránt van érdeke. A statisztikai hivatal működése az ország fejlődésének ellenőrzése és így az egyes kormányok ellenőrzése, a képviselőknek tehát különösen kell érdeklődniük iránta. Rámutat a birtokstatisztika nagy fontosságára. Nagy nemzetgazdasági kérdések eldöntése lehetséges a statisztika segítségével. A választói jog dolgában nem is kell talán a statisztika rendkívül nagy fontosságára rámutatni. Sürgeti a választójogi statisztikát és ajánlja, hogy az egyszer már fennállt statisztikai tanácsot ismét fölállítsák.

Sümei Vilmos szintén a statisztika nemzeti és gazdasági fontosságát fejtegeti.

Baross János felszólalása után

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter reflektált a statisztikai hivatal munkájáról mondottakra. Különösen érdekes, amit a választójogi-statisztikáról mondott. Kijelentette, hogy a kormányoknak is érdeke és szándéka, hogy a választójogi adatok mielőbb a nagy nyilvánosság elé kerüljenek. Ami Sümeginek azt a kérését illeti, hogy a statisztikai kiadások minden képviselőnek megküldessenek, figyelmeztet arra, hogy ezek a kötetek igen drágák és a képviselők legnagyobb része ugye olvassa el. Aki kéri a hivataltól, annak szívesen megküldik.

Holló Lajos különösen a statisztika szociális jelentőségére mutat rá.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter reflektált még a statisztikai hivatal működésére tett megjegyzésekre.

A Ház ezután egyhangulag tudomásul vette a jelentést. Ezután szünet volt, majd újból a bankvitát folytatták.

Papp Elek (Kossuth-párti) beszélt a javaslat ellen.

Beszéde után az interpellációra került a sor. Az ülés három órakor végződött.

Szeged fogadalmi temploma.

— Lázár György dr. polgármester nyilatkozata. —

(Saját tudósítónktól.) Lázár György dr. polgármester legutóbbi budapesti útja alkalmával tárgyalásokat folytatott az építendő szegedi fogadalmi templom ügyében és hírül hozta, hogy Schulek Frigyes költségvetése jelentékenyen túlhaladja azt az összeget, amely a templomépítésre rendelkezésre áll. A polgármester már akkor jelezte, hogy a monumentálisra tervezett templom méreteit redukálni kell, mert Schulek tanár azt túlságosan nagyra tervezte. Akkori nyilatkozatának kiegészítéseképp most a következő kommuniket teszi közzé a polgármester:

— Schulek tanár elkészítette a fogadalmi templom részletterveit és költségvetését. A költségvetés ezidő szerint nyomás alatt áll. A költségvetést Budapesten betekintettem s valóban elszörnyűködtem annak végösszege fölött. A közgyűlés által megszavazott egymilliónégyszázezer koronával szemben hárommilliókétszázhuszonkilencezer korona végösszeget tüntetett föl, tehát a megszavazott végösszegegen felül egymilliónyolcszázhuszonkilencezer koronával többet! E többletet a bármily magasztos rendeltetésű, de anyagilag inprodutív létesítménnyel szemben a város háztartása el nem visélheti. Nem, különösen akkor, mikor a nagy kórházra megszavazott hárommillió korona annuitásnak költségvetésileg való biztosításáról és egyéb szükségletekről is kell gondoskodni. Módot kell tehát találni arra, hogy a fogadalmi templom építésének gyors kivitele a város költségvetésének egyensúlyával összhangba hozassék.

— Én azt hiszem, erre a mód megvan. Schulek építészével, — mert a mester beteg volt — Budapesten ezt a módot megbeszéltem. Ha a templom 14.20 méter szélességét 12 méterre leszállítjuk, a mi főmérnökünk szerint még mindig egy méterrel több, mint a hazai és külföldi dómok átlagos szélessége, akkor a fenti 3.229.000 korona építési költség egyharmad részszel leszáll s ekként 2.100.000 korona lesz,

mit már budgetirozni tudunk, mert 1.117.000 korona készpénz rendelkezésre áll, a templomföldek 52.000 korona évi bére pedig újabb egy millió korona járadéknak felel meg s így eltekintve az építés időközben kamatokból 2.117.000 korona áll rendelkezésre a költségvetés rendjének megbolygatása nélkül.

A fogadalmi templom ugyanis rettenetes nagy-nak van tervezve. Az eredeti tervek szerint háromszor akkora volna, mint a jelenlegi Dömötör templom. Ily óriási templomra szükség nincs. Kállay Albert, ki csendes nyugalomban is szeretettel foglalkozik a város ügyeivel, mindig óvott ettől. A fönti leszállítással is kétszer akkora lenne a fogadalmi templom, mint a mostani s az elég is volna, szép is lesz, hisz meglelnének benne a Schulek-terv összes tökéletességei s a rendelkezésre álló teret is kevésbé töltvén be, szerintem még jobban érvényesülne.

E kiviteli mód elfogadása esetén a fogadalmi templom építését nem kellene tíz-tizenöt évre elhalasztani, hanem csak három-négy hónapi haladékot szenvedne. Annyit tudnillik, amennyi időt az új terv és költségvetés elkészítése igénybe vesz. Ez esetben, ha a dolgokkal sietünk, az alapkővet az ősszel letehetnők. E kiviteli módot Jászai apát ur is elfogadta, mivel a dolgot megbeszéltem.

A polgármester nyilatkozata bizonyára megnyugtatta a közvéleményt, amely különben is teljes megnyugvással teszi Lázár György kezébe a fogadalmi templom építésének az ügyét.

Riportok az Alsóvárosról.

— A szaladgáló örültek. —

(Saját tudósítónktól.) Szegednek, a fejlődő nagy városnak vannak olyan részei is, ahova nem lát el a hatóság. A budapesti lepszik megvan Szegeden is, kisebb kiadásban ugyan és itt is lehet olyan nyomort meg olyan emberi tragédiákat látni, amik hozzátartoznak a nagyvárosi jelleghez.

Az Alsóvárosban, közel a vasúti indóházhoz él két érdekes ember: egy férfi meg egy nő. Mind a ketten közismertek Szegeden, talán alig van a városrészben ember, aki ne tudná, kicsoda a Rozi néni meg a Szűcs Pista. A Rozi néni is, a Szűcs Pista is csöndes örültek, nem csinálnak kárt sem másban, sem önmagukban, szabadon járnak-kelelnék azért, mert — nincsen hely az elme-gyógyintézetekben. A lakóhelye mind a ket-tőnek nem is emberi lakás, olban laknak és talán a nagyvárosok legsötétebb részeiben sem lehet látni olyan nyomoruságos, egész-ségtelen lakóhelyet, mint aminő a Rozi néni meg a Szűcs Pista lakása.

(A Rozi néni meg a kutyái.)

A Rozi néni rendes nevén Demeter Rozálnak hívják. A foglalkozása: virágos asszony. A Szeged-állomáson árul virágot már nyolc esztendő óta és az érkező utasokat már nyolc esztendő óta ezzel az egy mondással rohanja meg:

— A szép virág nem drága.

Rozi néninek az a mániája, hogy összeszedi a kótoráló kutyákat. Most is tízennégy kutyája van. A legnagyobbat nagy Bodrinak hívja, a többi kis Bodrinak. Ha az utcára megy magával viszi valamennyi kutyát és fura látvány, amikor az ötvennégy esztendőös öreg asszony egy sereg kutyától kísérve végig megy az utcán. A Rozi néni nem volt mindig virágos asszony. Valamikor, amikor még Rózsikának hívták, sok nagyuri gavallér bomlott utána. De az nagyon régen volt, talán a Rozi néni sem nagyon emlékszik már vissza erre az időre...

A Rozi néni Alsóvárosban lakik, az Alsó-tiszapart 17. számú házban. Havi három korona bér-összeget fizet a lakásáért, a tulajdonosoknak, Sándor Hugó örököseinek. Két nap óta nem evett, ma már összeesett a nagy éhségtől és a lakók bejelentették az esetet az állomási rend-